

Jelentős különbségek a vállalatirányítási gyakorlatban a New York-i Tőzsde Listed Company Manual (“NYSE Manual”) 303A.11 szakasza céljainak megfelelően

A magyar részvénytársaságokra vonatkozó vállalatirányítási alapelveket a Gt. határozza meg. A Gt. más vonatkozó törvényekkel és előírásokkal együtt leírja és összefoglalja a Magyarországon a részvénytársaságokra kötelezően alkalmazandó alapvető jogszabályon alapuló vállalatirányítási alapelveket.

A Budapesti Értéktőzsde 2004-ben jelentette meg Felelős Vállalatirányítási Ajánlásait (Ajánlások), amely a magyarországi értéktőzsdén jegyzett társaságok vállalatirányítására vonatkozóan tartalmaz ajánlásokat, figyelembe véve a nemzetközileg leggyakrabban alkalmazott elveket, a magyarországi tapasztalatokat és a magyar piac sajátosságait. 2007-ben új Ajánlások kerültek kiadásra.

Megítélésünk szerint a következő jelentős különbségek tapasztalhatók a Társaságunk által megvalósított magyarországi vállalatirányítási gyakorlat és a New York-i Tőzsde szabályzata által az amerikai társaságokra alkalmazandó előírások között.

Kötelező jogszabályi rendelkezésen alapuló Ajánlások

A 2006. évi Gt. szerint ha a részvénytársaság részvényei a tőzsdére bevezetésre kerültek, Felelős Társaságirányítási Jelentést kell készítenie amelyben összefoglalja a követett felelős vállalatirányítási gyakorlatot és amely tartalmazza az Ajánlások szerinti nyilatkozatot. Az Ajánlások – ahogy a címe is kifejezi – a Budapesti Értéktőzsdén jegyzett társaságok vállalatirányítására vonatkozóan ajánlott követendő gyakorlatra tesznek javaslatot. 2007-től az új Ajánlásoknak való megfelelés és azok betartása vonatkozásában kell elkészíteni a fentebb hivatkozott Felelős Társaságirányítási Jelentést.

A Budapesti Értéktőzsdén jegyzett társaságok számára kötelező egy ún. "Nyilatkozat" közzététele, amelyben a kibocsátók, az ajánlásokban foglaltakkal összevetve (ún. „comply or explain” alapon), vállalatirányítási gyakorlatukról adnak tájékoztatást.

Az Ajánlások az alábbi négy vállalatirányítási területet ölelik fel:

- (i) a részvényesek jogai és a velük kapcsolatos eljárás mód
- (ii) az igazgatóság és a felügyelő bizottság hatásköre
- (iii) bizottságokra vonatkozó rendelkezések
- (iv) átláthatóság és nyilvánosságra hozatal.

Az Ajánlások általánosságban elismélik az igazgatóság, a felügyelő bizottság és az ügyvezetés feladatait, továbbá arra ösztönzik a tőzsdei társaságokat, hogy a vállalatirányítás és a nyilvánosságra hozatal tekintetében lépjenek túl a hazai jogi követelményeken. Az Ajánlások ugyan érintik a New York-i Tőzsde vállalatirányítási előírásaiban megfogalmazott követelmények döntő többségét, van azonban néhány eltérés is. Az Ajánlások például arra ösztönzik a tőzsdei társaságokat, hogy hozzanak létre ellenőrző, javadalmazási és jelölési bizottságokat, ugyanakkor azt javasolják, hogy e bizottságok tagjainak többsége független igazgató legyen, nem pedig azt, hogy kizárólag csak független igazgatókból álljanak e bizottságok. Az Ajánlások nem tartalmaznak rendelkezéseket a vállalatirányítási bizottsággal, a részvényjuttatás részvényesek általi jóváhagyásával vagy a nem vezető tisztségviselő igazgatók időszakos üléseivel kapcsolatban. Az Ajánlások azonban tartalmazzák, hogy az igazgatóság legyen a felelős és alakítson ki irányelveket számos vállalatirányítással kapcsolatos kérdésben, mint például a vezetők javadalmazása, a belső ellenőrzés, távozó igazgatók utódlása, kockázatkezelés, bennfentes kereskedelem és társasági nyilvánosságra hozatal.

A Magyar Telekomnál dualista vállalatirányítási rendszer működik

Az új Gt. alapján a magyarországi nyilvánosan működő részvénytársaságok részvényesei jogosultak dönteni, hogy felügyelő bizottság és igazgatóságnak nevezett irányító testület működjön a társaságnál vagy az egységes irányítási rendszert megvalósító igazgatótanács. A Gt. szerint a két testület független és senki nem lehet egyidejűleg tagja mindkét testületnek. Az Igazgatóság közeli hozzátartozói nem lehetnek egyidejűleg ugyanazon társaság felügyelő

bizottságának tagjai, és viszont. Mindkét testület tagjait a közgyűlés választja és hívja vissza, valamint a tagok felelősséggel és gondossággal tartoznak a részvénytársaságnak.

Az igazgatóság felelős a társaság irányításáért és képviseli a társaságot harmadik személyekkel szemben. Az igazgatóságnak biztosítania kell a társaságon belül a megfelelő kockázatkezelést és létre kell hoznia egy belső ellenőrzési rendszert.

A Magyar Telekom Igazgatósága azonban nem operatív vezetőtestület, nem a napi működés szintjén irányítja a Társaságot. Jogosult minden olyan témával foglalkozni, amely nem tartozik a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe. Többek között jóváhagyja a Társaság stratégiáját és üzleti tervét, jelentős szervezeti átalakításokat valamint jelentős tranzakciókat, munkaviszonyt létesít és szüntet meg a vezérigazgatóval és a vezérigazgató-helyettesekkel, meghatározza javadalmazásukat, célkitűzéseket fogalmaz meg a felsővezetőkre vonatkozóan és értékeli azok teljesítését.

A Társaság napi működésének irányítására az Igazgatóság létrehozta az Ügyvezető Bizottságot, amelynek tagjai a vezérigazgató és a vezérigazgató-helyettesek.

Egy részvénytársaság felügyelő bizottsága a társaság közgyűlése részére ellenőrzi a társaság ügyvezetését. A felügyelő bizottság független testületként működik, tagjai közül választja elnökét és egyszerű többséggel hozza határozatait.

Annak ellenére, hogy ügyvezető döntést nem hozhat, a Felügyelő Bizottságnak széleskörű ellenőrzési feladatai vannak, többek között javaslatot készít a közgyűlésnek a társaság szempontjából alapvető fontosságú kérdésekben való döntésekhez a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó, és a közgyűlés napirendjén szereplő főbb üzleti beszámolók és egyéb előterjesztések előzetes vizsgálata alapján. Ennek biztosítására, hogy átfogó ellenőrző funkcióját a Felügyelő Bizottság megfelelően el tudja látni, az Igazgatóság, egyebek mellett, rendszeresen jelentést készít a Felügyelő Bizottság számára az aktuális üzletmenetről és tervekről. A Felügyelő Bizottság bármikor külön jelentést kérhet az Igazgatóságtól vagy bármely más vezetőtől.

A Magyar Telekom Nyrt. felügyelő bizottságával kapcsolatban alapelvek, hogy a munkavállalók is képviselhetők magukat a Társaság alapvető működését érintő döntéshozatal folyamatában. A Gt. alapján a Felügyelő Bizottság tagjainak egyharmadát a munkavállalók jogosultak jelölni.

A New York-i Tőzsde szabályzata által előírt bizottságok a Gazdasági társaságokról szóló törvény alapján nem teljes mértékben kötelezők

A magyar társasági törvény lehetővé teszi, de nem írja elő, hogy egy társaság bizottságokat hozzon létre. Az egyetlen kivétel, hogy a nyilvánosan működő részvénytársaságoknál legalább háromtagú Audit Bizottságot kötelező létrehozni. A Társaság alapszabálya a magyar szabályozás alapján a Társaság könyvvizsgálójának munkájával és a belső pénzügyi beszámolási rendszerrel kapcsolatos bizonyos feladatokat utalhat az Audit Bizottság hatáskörébe.

A Gt. alapján a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik a Társaság audit bizottságának („Audit Bizottság”) létrehozása. Az új törvény teljesen összhangban van New York-i Tőzsdén jegyzett társaságokra vonatkozó amerikai törvényekkel és az Egyesült Államok Tőzsde- és Értékpapírfelügyeleti Bizottságának előírásaival.

Az Ellenőrző Bizottság a Felügyelő Bizottság mellett egy állandó bizottság, amelynek tagjait a részvényesek a Felügyelő Bizottság független tagjai közül választják.

A Társaság tájékoztatást kell adjon az Ellenőrző Bizottság (az Egyesült Államok Tőzsde- és Értékpapírfelügyeleti Bizottsága (SEC) szabályai szerinti) pénzügyi szakértőjéről, a könyvvizsgálónak különböző szolgáltatásokért fizetett díjakról és a könyvvizsgáló által végzett szolgáltatások előzetes jóváhagyására vonatkozó szabályokról.

A részvényesek és befektetők felé kiadott információk pontosságának és teljességének biztosítása érdekében egy közzétételi bizottság (Közzétételi Bizottság) került létrehozásra. Ezen bizottság biztosítja, hogy a Társaság közzétételi időben, a jogszabályoknak, a New York-i Tőzsde, a Budapesti Értéktőzsde vagy a Egyesült Államok Tőzsde- és Értékpapírfelügyeleti Bizottsága vonatkozó előírásainak megfelelően történjenek.

A Közzétételi Bizottság olyan tagokból áll, akik együttesen különböző és fontos szempontok alapján jól ismerik a Társaság működését, pénzügyeit és kockázatait, segítik a vezérigazgatót és a gazdasági vezérigazgató-helytestet azon folyamat felügyeletében, amely biztosítja a Társaság általi időben és pontosan történő közzétételeket.

Az Igazgatóság létrehozott egy javadalmazási bizottságot (Javadalmazási Bizottság), amely mind a javadalmazási, mind a jelölési bizottság funkcióját ellátja. Tagjait az Igazgatóság tagjai közül választják. A Javadalmazási Bizottság javaslatot tesz az Igazgatóságnak a vezérigazgató és a vezérigazgató-helyettesek alkalmazására, javadalmazására, prémium-célkitűzéseik meghatározására és értékelésére. A Javadalmazási Bizottság feladata továbbá a kiválasztás szabályainak kialakítása és kezdeményezi az Igazgatóság tagjainak önértékelését.

A magyar Gazdasági társaságokról szóló törvény általánosságban lényegesen több tranzakció és tevékenység esetén követeli meg a részvényesek jóváhagyását, mint a New York-i Tőzsde szabályzata

A New York-i Tőzsde szabályzata előírja, hogy az amerikai társaságok részvényjuttatási tervek és részvénykibocsátások esetén a részvényesek hozzájárulását kérik. A Gt. ugyanakkor előírja, hogy a részvényesek hozzájárulása szükséges az alapszabály módosítása, bizonyos társasági lépések - pl. új részvények, átváltoztatható vagy jegyzési jogot biztosító kötvények kibocsátása, felhatalmazás saját részvény vásárlására - és egyéb kulcsfontosságú társasági események esetén.

A részvényesek jóváhagyása egy magyar részvénytársaság esetében a közgyűlésen szerezhető meg, amelyet legalább évente egyszer össze kell hívni. A közgyűlésen a részvényesek megválasztják a Felügyelő Bizottságba, az Audit Bizottságba és az Igazgatóságba delegált képviselőjüket, elfogadják a felelős társaságirányítási jelentést és az előző üzleti év pénzügyi beszámolóit, döntést hoznak a mérleg szerinti eredmény felhasználásáról, az Igazgatóság tagjainak felmentvényt adhatnak és jóváhagyják a Felügyelő Bizottság ügyrendjét. A társaság könyvvizsgálóját szintén a közgyűlésen meghozott részvényesi határozattal nevezik ki, a Társaság Alapszabálya szerint az Audit Bizottság javaslata alapján.